



ИНФОРМАЦИЈА О МАКРОЕКОНОМСКИМ КРЕТАЊИМА У ФУНКЦИЈИ УТВРЂИВАЊА ВИСИНЕ НАЈНИЖЕ ПЛАТЕ ЗА 2023. ГОДИНУ

ИНДЕКСИ ПЛАТА И ПОТРОШАЧКИХ ЦИЈЕНА – 2022

Плате	Период	Потрошачке цијене
113,7	I-XI 2022/ I-XI 2021	112,7
101,1	XI 2022/X2022	100,5
102,5*	XI 2022/XI 2021	

*Реални раст плата

Најнижа плата период јануар 2021 – децембар 2022

Јануар-април 2022 (КМ)	Мај-децембар 2022 (КМ)	Јануар- Децембар 2023
590	650	673
	10,16%	14%

Кључна запажања:

- Реални раст плата у периоду новембар 2021- новембар 2022 износи 2,5%;
- Раст плата је "испратио" раст инфлације у у 2022. години;
- Раст најнижи плате је значајно већи од раста плата и раста потрошачких цијена у периоду новембар 2021(520 КМ) – новембар 2022(650КМ) = **25%**;
- Тренутни ниво учешћа најниже нето плате у просјечној је на нивоу економија и земаља региона;

Кључна препорука:

1. Уколико се примјени раст плата у 2022 у износу од 14% на најнижу плату у јануару 2022. години од 590 КМ, најнижа нето плата у 2023. години би требала износити 673 КМ (у 2022. години, најнижа плата повећана 01.05.2022. на износ од 650 КМ – није у складу са чланом 127. Закона о раду).



НАЈНИЖА ПЛАТА- ЗЕМЉЕ ЗАПАДНОГ БАЛКАНА – ЗАПАЖАЊА И ПРЕПОРУКЕ – јануар 2023

	Држава	Најнижа нето плата 01.01.2023. (ЕУР средњи курс 03.01.2023)	Најнижа нето плата (ЕУР=1,95583) са увећањима (ТО, превоз, минули рад)	Најнижа бруто плата (ЕУР)	Опорезивање најниже плате, бруто принцип (%)	Просјечна нето плата окт.2022 (ЕУР)	Просјечна бруто плата окт.2022 (ЕУР)	Учешће минималне у просјечној нето плати (%)
1.	Република Српска*	332,34	449,93*	481,65	31,00	619,17	938,22	53,67
2.	Федерација БиХ*	277,63	366,59*	402,36	31,00	582,36	902,94	47,67
3.	Србија*	345,10		465,78	25,90	642,26	886,75	53,73
4.	Црна Гора*	450,00		532,54	15,50	721,00	876,00	62,41
5.	Сјеверна Македонија	292,44		438,08	23,25	542,86	813,13	53,87
6.	Хрватска	500,00		700,00	20,00	1028,55	1397,21	48,63
7.	Словенија	762,00		1,074.43	29,01	1,317.60	2024,00	57,85

Кључна запажања:

- Федерација БиХ је висину најниже плате уредила [Уредбом о методологији израчуна и усклађивања најниже плаће](#) којом се дефинише да најнижа нето плата не може бити мања од 55% просјечне нето плате у ФБИХ- усклађивање се врши и у односу на раст потрошачких цијена и БДП(у висина збира 50% процента пораста потрошачких цијена и 50% процента пораста бруто домаћег производа у Федерацији у текућој години за период јануар - септембар, а према подацима Федералног завода за статистику).
- Влада ФБИХ на сједници Економско социјалног вијећа ФБИХ 27.12.2022. предложила износ од **594 КМ**, синдикати предложили **604 КМ**; уколико би се примјенио принцип утврђивања најниже плате из ФБИХ на најнижу плату у Републици Српској, **износ најниже плате за 2023. годину би био 660 КМ**;
- Уколико би се примјенио износ од **673 КМ** на постојећи износ просјечне нето плате, учешће најниже у просјечној нето плати би износило **55,5%** што би нас сврстало у земље које имају више учешће најниже у просјечној нето плати, уз запажање да Република Српска спада у ред земаља са најнижим нивоом БДП по глави становника;
- Република Србија је уз повећање најниже плате за 2023. годину на 345 еура, повећала неопорезиви дио плате на **185,06 еура** и смањила допринос ПИО за **1%** који плаћа послодавац;
- Црна Гора је од 01.01.2022. године повећала најнижу нето плату на **450 еура** и смањила опорезивање рада на **19%**. Буџет Црне Горе преузео финансирање здравственог осигурања. Неопорезиви дио зараде је 700 еура, порез на доходак повећан са 9 на 15% за плате преко 1000 еура;
- Сјеверна Македонија најављује усвајање сличне методологије за израчун најниже плате као у ФБИХ;
- Већина земаља Западног Балкана имају **мање стопе опорезивања најниже плате** него Република Српска, чиме се **на адекватан начин штити животни стандард популације која зарађује најнижу плату**;
- Нити једна држава окружења, осим Републике Српске, нема **"додатке на најнижу плату"** у виду: **минулог рада, топлог оброка, превоза** и других давања(Србија-топли оброк у најнижој плати)
- Економска теорија и пракса указује да висок ниво најниже плате потиче раст неформалне економије, што би у случају Републике Српске значило -ПОРЕСКА ЕВАЗИЈА, који би био манифестован у ПАДУ ПОРЕСКЕ ДИСЦИПЛИНЕ и ПАДУ ПОРЕСКИХ ПРИХОДА;

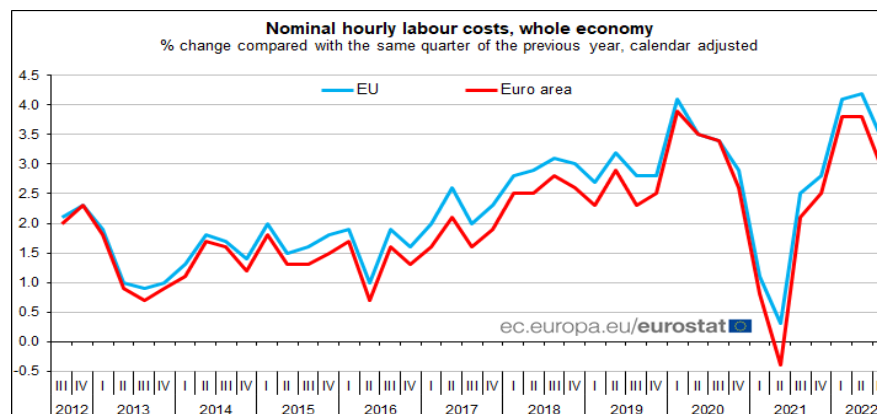
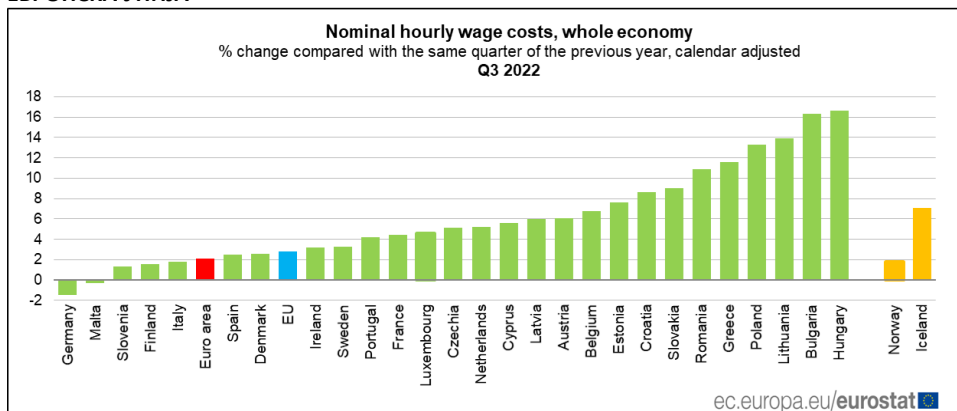
Кључна препорука:

- 2. Смањати опорезивања најниже плате на збирну стопу доприноса од 15%.**

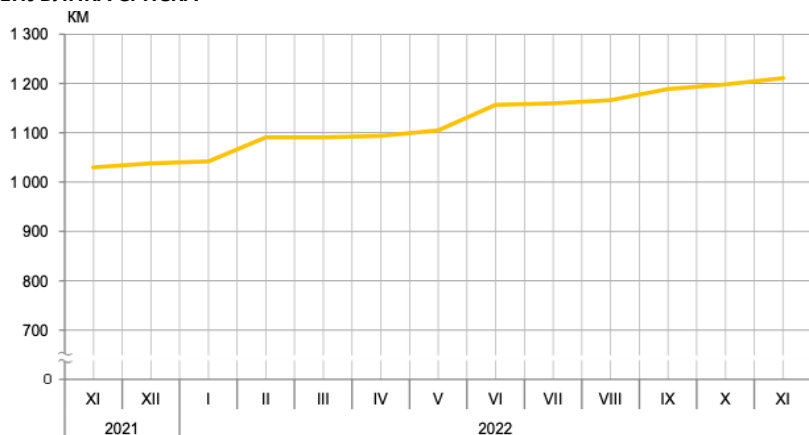


НОМИНАЛНИ РАСТ ПЛАТА НОВЕМБАР 2021-НОВЕМБАР 2022 ЕУ/РЕПУБЛИКА СРПСКА

ЕВРОПСКА УНИЈА



РЕПУБЛИКА СРПСКА



Графикон 2. Просјечне нето плате, по мјесецима
Graph 2. Average net wages, by month

Кључна запажања:

- Република Српска има највећи номинални раст просјечне плате у Европи за период новембар 2021 – новембар 2022 = **17,6%**;
- Значајно учешће у расту просјечне плате у Републици Српској имају "ванпривредни" сектори;
- Само Мађарска и Бугарска имају номинални раст плата **преко 15%**;
- Земље у ЕУРО зони биљеже "мањи" раст плата – до **5%** у посматраном периоду;
- Њемачка биљежи номинални пад плата од **-1,5%**;
- Земље које имају мањи раст плата имају и мање стопе инфлације.

Кључне препоруке:

3. **Раст плата мора бити базиран на расту продуктивности;**
4. **Сузбијање сиве економије и раст интегритета контролних органа мора бити приоритет заједнице.**